

Posti Green

PIRTIN VIESTI

N:O 3/2021 NURMEKSEN EVANKELISEN OPISTON YSTÄVÄT RY:N LEHTI 77. vuosikerta

Joulutervehdys Haikolasta!

Tämänvuotisessa Immanuel-kortissa on kuvattu Jeesus-lapsi ja kolme häntä tervehtimään tullutta eläintä: aasi, härkä ja lammas. Aasi ja härkä mainitaan Vanhassa testamentissa Messiaan syntymisen todistajina. Profeetta oli ennustanut Jeesuksen syntymän. Jesaja tiesi, etteivät kaikki sitä uskoneet. Siksi hän murehti omaa kansaansa: "Härkä tuntee omistajansa ja aasi isäntänsä seimen, mutta Israel ei tunne, minun kansani ei tajua." Tämän Jesajan kirjoituksen perusteella kirkkoisät jo hyvin varhaisessa vaiheessa, 200-luvulla, sijoittivat talliin härän ja aasin tulevan Messiaan vierelle. Siksi meillä Tiernapoikien Mänkki sanoo: "Sieltä te löydätte vastasyntyneen poikalapsen kapaloituna makaavan seimessä, jota Herran enkelit vartioitsivat ynnä härkäin ja aasein kanssa".

Aasi ja härkä kuvattiin Vanhan testamentin pohjalta, lammas tuli seimelle Luukkaan evankeliumista. Eläimet kuuluvat meidänkin seimiasetelmiimme. ●

Vuosisatainen maisema

KOHTAVAARA
110 VUOTTA SITTEN

Sanomalehti Karjalatar kertoi Karjalaisen Osakunnan kesäjuhlista Nurmeksessa heinäkuussa 1911 "Juhlawierasta" lainaten mm:

Lauantaiaamuna herätti juhlijat höyryalus "Wiestin" huuto, joka kutsui heitä huwiretkelle kauniista näköalastaan tunnetulle Kohtawaaralle. Edellisenä iltana alkanut sadekin oli tauonnut. Aurinko heloitti täydeltä terältään, joten oli todellinen nautinto liukua kaunisrantaisten selkien ja salmien kautta noin kahdeksan kilometriä kauppalaista Lieksaan päin olevaa Kohtawaaraa kohti, jonka juurella Lipinlahden pohjassa tuuheiden koiwujen ja haapain keskellä sijaitsewassa Haikolan talossa odotti matkailijoita aito karjalaiset herkut, kalakukot, wiilipytyt ja piirakat. Kun niillä oli ruumiillinen olemuksensa lastattu, kiiwettiin waaran harjalle ja se taulu, mikä siitä awautui katsojain silmien eteen, wetää wertoja Hjalmar Munsterhjelman ja Werner Holmbergin parhaille maisemamaalauksille.

Koko Pielisen pohjoispää saarineen ja salmineen, niemineen ja lahtineen sekä ympäröiwine harjuineen ja waaroinen, metsineen ja niittyineen oli siinä edessä. Tuntuipa siltä kuin laulut "Kangasalan harjulla" ja "Joutsen", jotka m.m. waaran laella laulettiin, olisiwat olleet tätä maisemaa katsellessa seipitettyjä. Juuri waaran alla lepäsi wehmaassa kesäwerhossaan muistoja herättäwät Lipinsaari ja Iljansaari, jotka kertowat niistä vuosisatain takaisista ajoista, jolloin karjalaisten esi-isät kreikanuskoina ensiksi näille seuduille saapuivat.

Waaralta palatessa katseli osa siellä käyneitä waaralla sijaitsewaa kaunista talon sijaa, sen w.

1764 rakennettua pirttiä, jossa kaikki muut ikkunat owat olleet wetolaudalla suljettawia pait-si pöydänpäälasi, jossa on ollut puolen metrin korkuinen lasi-ikkuna.

[Juuri tämän talon kivijalat owat nähtävissä Kohtavaaran luonto- ja historiapolulla.]

Talon pellonweräjällä kaswanut äärettömän suuri koiwuwanhus oli jo kuolemaa tekemässä, lehtiä wain siellä täällä. Koiwun warjo on äärettömän laaja, sen haarat kun owat kuin hywä hirs. Tällaisen haaran päällä oli ennen kaswa-

nut lentopihlajiakin, mutta tottapa lienewät onnen tawoittelijat niitä tarwinneet ja poisottamassa käyneet.

Alas tultua juotiin kahwit, pulikoitiin Pielisesä ja lähdettiin laulellen ja naurellen paluumatkalle. ●

Kuva:

Jukolan henkilökunnan virkistysretki Kohtavaaran Mustallekalliolle 1922. Kuva: Tahvo Kallinen. Aatamilan kotialbumi.

www.haikolantalo.fi

Uutta etsimässä

Nurmeksen evankelisen opiston ystävät ry on lähtenyt etsimään uutta toimijaa Haikolaan. Viimeksi kuluneet kymmenkunta vuotta taloa on hoidettu ja tapahtumia järjestetty lähes yksinomaan eläkeikään ehtineiden talkoolaisien voimin.

Talo on nyt saatu kaikin puolin hyvään kuntoon, niin että talkoolaisia ammattitaitoisemmat yrittäjät voisivat ansaita elantonsa – tai ainakin osan siitä – ylläpitämällä Haikolan pitaloa kokous-, konsertti- ja perhejuhlapaikkana sekä tarjoamalla kesäistä aittamajoitusta.

Haikolan ympäristö tarjoaa parasta Pohjois-Karjalaa: Pielisen ja maiseman Kohtavaaralta. Luonto- ja historiapolulla kulkija kohtaa monimuotoisen metsäluonnon ja kiehtovan historian. Kohtavaara on keidas luonnonrauhaa kaipaavalle. Se on yksi Haikolan vetovoimista.

Uusi toimija ei joudu aloittamaan tyhjästä, sillä Haikola on kymmenen vuoden aikana jo löytänyt paikkansa Nurmeksessa kotoisana perhejuhlatilana ja saavuttanut paljon ystäviä kauempaakin. Syyskuun alussa alkanut jäsenyys Booking.comissa on lähes tuplannut aittojen käytön.

Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus PIKES Oy on asiantunteuksellaan mukana etsimässä talolle sopivaa Haikolan henkeä vaalivaa jatkajaa. Sanaa sopii levittää. ●

Haikolassa 23.11.2021 Kyllikki Tiensuu

Keväällä 2013 ilmestyneessä Pirtin Viestissä oli houkutteleva tieto. Kohtavaaran maastossa järjestettäisiin elokuussa sienikurssi. Asiantuntijaksi ja vetäjäksi oli tulossa maineikas sieniguruksi nimetty Kalervo Rinne. Sain houkuteltua ystäväni Railan matka- ja retkiseuraksi. Suuntasimme automme kohti Nurmesta. Minua ei pahemmin huolettanut takanamme ollut kuuma kesä, joka ei erityisemmin suosinut sienten kasvua. Olin lähtenyt luontoretelle.

Tervetuliaisten jälkeen ase-
tuimme aittaan levolle, ja aamulla

olimme reippaina valmiita metsään. Ryhmämme, toistakymmentä henkilöä, lähti kapuamaan Jurttivaaran laelle, mutta minä en uskaltanut sinne saakka. Istuimme kiville autereisessa syysaamussa kuuntelemaan hiljaisuutta. Luonto järjesti meille hetken, joka ei unohdu. Suuri ristilukki oli kutonut verkkonsa kahden puun väliin. Se loisti taideteoksena hehkuvien väreihin. Kehotin Railaa ottamaan siitä kuvan, ennen kuin aurinko sen tuhoaisi. Raila onnistui. Sain kuvan sieluuni eikä se ole sieltä lähtenyt. Raila on saanut katsella kuvaa tuonilmaisiiin asti. ●

Pirtin Viesti sai joululahjan!

Yhdistyksen pysyvä jäsen kotkalainen **Terttu Sallinen** kertoi kokeneensa ikävän yllätyksen lukiessaan viime Pirtin Viestistä: "Lehti ilmestyy taloudellisista syistä toistaiseksi vain kerran vuodessa." Niinpä hän tarttui puhelimeen ja lupasi saman tien kustantaa Pirtin Viestin joulunumeron 2021. Yhdistyksen hallitus ja Haikolan väki lausuivat tästä lämpimän kiitoksen. Uskon että kaikki lukijatkin ovat päätöksestä iloisia!

Tämä ei ollut ensimmäinen kerta, kun Terttu Sallinen tukee lehteä, sillä hän kustansi myös numeron 2/2018.

Tällä sivulla Terttu kertoo muistojaan Kohtavaarasta.

Kuva: Nurmeksen kaupungin kokoelma

LAHJOITTAJA MUISTELEE

Vuodenkierto Kohtavaarassa

Sen olen kokenut sekä talvisessa että kesäisessä Kohtavaarassa. Ensin hiihtoretkestä, joka aiheutti alkujännityksen. Olin saanut matkatoverikseni mieheni lisäksi veljentyttäreni. Tulimme perille ja majoituimme opistolla vapautuneeseen rivitalohuoneistoon kuin turistit konsaan.

Ei muuta kuin varusteet kuntoon ja ladulle. Noin sadan metrin päästä hajosi Ritvalta mono ja hetken päästä toinen. Ja minä vaan nauroin. Eipä hätää, kun avustajat ilmaantuivat. Apulaisjohtaja Kristiina Vuorela saapui lähtöpaikalle ja kehotti Ritvaa soveltamaan tuomiaan monoja. Niiden tarinan aion kertoa tässä.

Ritva oli juuri eläköitynyt lastentarhanopettajan virasta. Mutta viime tehtävä lienee ollut sekä hauska että rasittava. Hänen tarhansa oli niitten valittujen joukossa, jotka Suomen Ladun toimesta oli valittu alle kouluikäisten lasten hiihto-opetukseen eli 3 tuntia kahden eri viikon aikana. Tämä yritys koski koko Suomea. Se oli nimetty hiihtokouluksi. Ritva jakoi joukkonsa kahteen ryhmään ja teki työtä

käskettyä. Voi olettaa, että Ritva kotiin päästyään heitti suksivähekkeet varastoon ja monot komeron pohjalle ja sanoi 'Jo riittää hiihtely'. Tämä selitykseksi, miksi nyt kävi niin kuin kävi.

Seuraavana päivänä lähdettiin Pieliselle, tuolle mahtavalle talvipuvussa kylpevälle aavalle. Tavoitteenamme oli Ellun kalliot. Sinne saavuttiin. Takkatulen ääressä lepäilimme ja popsimme grilliherkkukuja. Kylläpä maistuvatkin. Takaisintulo oli vähän vaikea. Olin arvioinut matkan pituuden voimiini nähden väärin. Loppumatkan Lipinladedesta taapserin maantietä pitkin sukset olalla. Ei se mitään. Meillähän oli sauna, jonka löylyissä väsymys hävisi. Takaisin asiaan. Tietenkin BOMBASSA piti käydä. Sinne mentiin omalla autolla. Käytiin ruokailussa, shoppaamassa ja kylpylässä uimassa, ihanaa. Ohjelmassa oli lisäksi sauvakävelyä asiantuntevan jumpparin opastamana. Oheishjelmaa oli meille muutenkin. Muistan lampolassa käynnin ja suloiset vastasyntyneet karitsat. Huovutuskurssi oli kovin kiinnostava, oppi vain jäi matkalle. ●

Tertun ja Kyllikin yhteiset riennot lehden seuraavassa numerossa.

Urjanheimon sisarukset pitävät tiiviisti yhteyttä keskenään. Tämä kuva otettiin viime kesän sisarustapaamisessa. Ylärivissä vasemmalta oikealle istuvat Matti, Leena, Pekka, Jukka ja Eeva ja alarivissä Hannu, Hanna, Maija ja Ulla. Kuva: Ulla Urjanheimon-Soinisen albumi

Haikolassa kasvaneet

Urjanheimon sisarukset muistavat lämmöllä lapsuutensa kasvuympäristöä

Kun helsinkiläistynyt **Ulla Urjanheimon-Soininen** lokakuussa sai kuvataideohjaajaltaan tehtäväksi maalata ”huone muistoista”, hänen mieleensä nousi Haikolan pirtti. Se on hänen lapsuudenmuistoissaan isän verstaas. Pirttiin kauniisti lankeava valo oli lapsena piirtynyt hänen mieleensä.

Pari vuotta sitten eläkkeelle jäänyt erikoissairaanhoitaja-psykoterapeutti syntyi Nurmeksessa ja asui 13-vuotiaaksi asti Haikolassa isossa sisarusparvessa. Talon pirtti, nykyinen juhlatila, oli silloin Nurmeksen evankelisen opiston veistoluokka ja lasten isän **Osmo** Urjanheimon valtakuntaa.

Urjanheimo oli tullut syksyllä 1947 puutöiden opettajaksi opistolle ja asettunut vaimonsa **Annan** ja kahden lapsen kanssa asumaan Metsämökkiin noin puolen kilometrin päähän Haikolasta.

”Muutto Satakunnan savimailta vaarojen ja metsien Karjalaan oli sattumien seurausta”, tietää perheen kolmas ja ensimmäinen Nurmeksessa syntynyt lapsi **Pekka** Urjanheimo.

Hänen isänsä oli taitava puuseppä, jonka asemasodan aikaisia puhde- ja tilaustöitä hänen tykkipatterinsa päällikkönä toiminut Länsi-Suomen kansanopiston johtaja arvosti. Tämä antoi hyvät suositukset, kun Urjanheimo haki työpaikkaa Nurmeksesta.

Pekan mukaan muutto oli ollut hänen vanhemmilleen jonkinlainen kulttuurisokki, mutta sitä lievensi isän nousu puuseppästä puutöiden opettajaksi. He myös mieltäytyivät mai-

semaan, jota Osmo kävi Kohtavaaran laelta ihastelemassa tulevaan työpaikkaansa tutustuessaan.

Pekka kertoo pohtineensa vanhempiensa tuolloista valintaa, sehän oli vastoin etelään suuntautunutta muuttovirtaa. Urjanheimoilta olisi ollut mahdollisuus jäädä Satakuntaan viljelemään vaimon kotitilaa, mutta mies ei ajatukselle lämmennyt.

Toveripäivistä alkoi kevät

Urjanheimojen yhdeksästä lapsesta seitsemän syntyi Nurmeksessa.

Pekka oli kymmenvuotias, kun perhe pääsi muuttamaan Metsämökistä Haikolan talon päätyyn remontoituun asuntoon.

”Koulumatka lyheni, pääsimme autolla ajettavan tien päähän ja tulimme lähelle opiston elämää. Opistoperhe – opettajat ja muu henkilökunta ja heidän perheensä – oli silloin noin 30 henkeä. Haikolassa olimme osa tätä yhteisöä, muu kyläkin oli lähellä.”

Sisarukset muistavat lämmöllä lähellä asuneita kavereita ja ”oheiskasvattajiaan”, opistolla ja sen laajennetussa pihapiirissä asuneita opettajia ja opiston muuta henkilökuntaa.

Myös lasten vuotta rytmittivät opiston vuotuiset juhlat. Juhannusjuhlaa odotettiin ja Marianpäivän toveripäivät olivat iso tapahtuma. Siitä alkoi kevät ja kesän odotus.

Pekka muistaa vanhempiensa satakuntalaisuuden tuntuneen koko hänen lapsuutensa siinä, miten kotona puhuttiin. Se oli erilaista

kuin koulussa, ja niinpä hän oli välistä kuulemastaan epävarma.

”Opin ymmärtämään pihhaan mänön ja pääsyn lennon. Mutta kun sanotaan mukava mies muatessaan, kun tarkoitetaan hankalaa ihmistä, joudun edelleen olemaan varuillani, etten ymmärrä väärin. Pidän Heikki Turusen Hupe-li-sarjan kirjoista, mutta joudun miettimään, onko seitsemän kurvin suora mutkainen vai mutkaton tie.”

Vanhimman sisaruksen **Eeva Kolin** mieleen oli jäänyt erityisesti opiston alkamispäivien olkisouvi, jota jatkui 1960-luvulle asti ja joka opistolle sattuneista vieraista varmaan näytti oudolta. Ladolta päin lamsi aittoihin nuoria ihmisiä, jotka kantoivat selässään itseään huomattavasti suurempia säkkejä. ”Opistoon tuleville oli etukäteen annettu lista opistossa tarvittavista tavaroista, ja siinä oli muun muassa patjapussi. Sen täyttäminen oli uusien oppilaiden ensimmäisiä askareita junalta tultua.”

Yhteisö kasvatti, Pielisellä seikkailtiin

”Haikolassa meillä oli kaunis koti. Tämän päivän mittapuun mukaan ehkä vaatimatonta, mutta äiti osasi sisustaa kauniisti ja isä toteuttaa äidin toiveita, jos kyse oli huonekaluista. Ne syntyivät mittatilaustyönä”, **Leena Urjanheimo-Hiltunen** muistelee.

Hän myös paljastaa salaisuuden. Haikolan aitan puoleisen päädyn kivijalassa oli varasto, jossa asuivat Varjolan Liisa ja Annikki. ”Minun ja Ullan erittäin rakkaat lapsuudenystävät.”

Anna ja Osmo Urjanheimo, kuva Haikolan arkisto.

Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitoksen opinto- ja henkilöstöhallinnosta eläkkeelle jäänyt Leena tunnustaa pitkään ajatelleensa Haikolaa vain omana kotinaan. ”Mites sitä sanotaan. Minä lähdin Haikolasta, mutta Haikola ei lähtenyt minusta. Nyt osaan suhtautua siihen kuitenkin eri tavalla, vähemmän omistavasti.”

Pekalle jäi Haikolasta evääksi kiinnostus ja taito taimien kasvatukseen. Hän oli pikkupojasta lähtien seurannut, miten opiston emäntä Hilma Kerminen, Hilma-täti, hoiti kasvilavojaan. Hyötykasvien ja kukkien taimia istutettiin opiston pelloille mutta myös myytiin kyläläisille.

Urjanheimon perhe asui Lipinlahdessa 21 vuotta. Olennainen osa elämää oli myös Pielinen. Kaikilla sisaruksilla on muistoja seikkailuista järvellä. Jälkeenpäin he ovat ihmetelleetkin, miten vapaasti saivat järvellä liikkuu. ”Harmillista oli tietysti, jos sattui putoamaan joihin ja vaatteet kastuivat. Siitä tuli nuhteita, mutta saattoihan vaatteita kuivata salassakin”, Pekka veistelee.

Kesätalkkarina lapsuudenkodissa

Vuonna 1968 Osmo Urjanheimo siirtyi käsi-työopettajaksi Ilomantsin maatalousoppilaitokseen. Kolme vanhinta lasta oli jo lähtenyt opiskelemaan, loput kävivät koulua ja lähtivät maailmalle Ilomantsista.

Hannu Urjanheimo oli Ilomantsiin muutettaessa vasta viisivuotias, joten lapsuudenmuistot Haikolasta ovat hatarat. Hän kuitenkin palasi taloon 1980-luvun alussa, talonmiehen sijaiseksi kahtena kesänä.

Hän asui rehtorin talon yläkerrassa ja lämmitteli usein talon kellarin saunaa. Eräänä iltana, kun Haikolassa oli meneillään hiljaisuuden rettiitti, joku mies koputteli ovelle ja pyysi päästä saunaan. Hannu kertoo, miten mies lauteille kiivettyään oli tovin vaiti mutta totesi lopulta, että et taida olla rettiitin osallistujia. Kun Hannu sanoi olevansa kesätalkkari, mies huokaisi helpotuksesta ja sanoi hiljaisuuden jo alkaneen ahdistaa. Hänen mielestään ihmisten pitäisi puhua enemmän. ”Rattoisasti meni saunailta haastellessa”, Hannu muistelee.

Hän on psykiatriaan erikoistunut sairaanhoitaja ja hoitoalan yrittäjä, jolla on yritykset Ilomantsissa ja Kiteellä. Toistakymmentä vuotta sitten hän pohti lakkautetun opiston ostamista hoiva-alan yritystoimintaa varten ja kävi kiinteistöä katsomassakin, mutta hanke kariutui kumppaniyrityksen myyntiin ennen kuin kaupoista päästiin edes kunnolla neuvottelemaan.

Tiivis ja tärkeä sukuyhteisö

Anna ja Osmo Urjanheimo muuttivat nuorimman lapsensa Hannun päästyä ylioppilaaksi vuonna 1982 Urjalaan, jossa Osmo kunnosti vanhan kotitalonsa Urjalankylässä. Vanhem-

pien toivomuksen mukaisesti sisarukset pitivät nyt yhdessä yllä vanhan kivisakastin vieressä olevaa, 1700-luvulla rakennettua lukkarin puustellia. Tällä haavaa siitä huolehtii **Maija Heiskanen**, anestesiahoitaja, joka miehensä kanssa hoiti Kemissä eläinlääkärin praktiikkaa ja muutti eläkepäiviksi Tampereelle.

Etelä-Suomessa asuu suurin osa muistakin sisaruksista.

Matematiikan opettaja Eeva ja aluepolitiikan kehittämistehtävissä työvoima- ja elinkeinoministeriössä toiminut Pekka asuvat Espoossa.

Jukka Urjanheimo opiskeli ja teki pääosan työurastaan Turussa. Hän jäi eläkkeelle Kristiinankaupungista keittiökalustetehtaan tuotantopäällikön tehtävästä ja palasi Turun seudulle.

Leena ja keskussairaалassa Vaasassa töissä ollut Ulla viettävät eläkepäiviä Helsingissä.

Majuri **Matti** Urjanheimo toimi viimeisimmäksi Kontiorannan varuskunnan huoltopäällikönä. Hän asuu edelleen Kontiolahdella ja jatkaa isänsä puuseppäperinnettä.

Terveystenhoitaja **Hanna** Urjanheimo on ollut muun muassa Suomen lähetyssseuran tehtävissä Jordaniassa ja työskentelee nyt Kuopion kaupungin kotihoidossa. Lomat ja viikonloput hän viettää miehensä Yrjö Ihalaisen kanssa Nurmeksen Lehtovaaralla.

Pekan mukaan useammankin sisaruksen eläkepäivien asuinpaikan valintaan on vaikuttanut pääsy lähelle lapsia ja lastenlapsia. ”Kun lapset vähenevät ja suvut pienenevät, tulee tarve luoda yhteisyyttä niiden välille, joita on”, hän sanoo. ●

Teksti: **Pirkko Keskinen**

Ihan oikea joulupukki

Näin uskoimme sisareni Maijan kanssa pitkään. Meillä Saramovaarassa ei käynyt mikään naapurin isäntä tai emäntä joulupukiksi puettuna vaan ihan oikeasti porolla ja pulkalla kulkenut joulupukki.

Vaikka koulukaverit Saramon koulussa yrittivät vakuuttaa, ettei joulupukkia ole olemassa, minulla oli kuitenkin ehdottoman varma käsitys asiasta.

- Teillä ei varmaankaan käynyt oikea joulupukki, mutta meillä kävi. Se ajoi porolla meidän pihaan eikä kenelläkään Saramolla ole poroa !

Sitä eivät enää muutkaan pystyneet kumoamaan.

- Näitkösinä poron?

- En nähnyt, mutta poron jäljet näin. Pukki tuli porolla mäen alta pihaan, kävi sisällä ja meni porolla takaisin mäen alle.

Myöhemmin selvisi: Äiti oli taluttanut myöhään aattoiltana lehmän navetasta ulos, kuljettanut sitä vähän matkaa mäkeä alaspäin ja taluttanut takaisin navettaan. Sorkkien jäljet jäivät!

- On muistettava, ettei ollut sähköjä ja ulkona oli pimeää.

Ei meidän joulupukki-uskomme kestänyt kuitenkaan niin kauan kuin puoliskoni Reijon. Hänen ensimmäisen luokan aineensa otsikko Lieksan yhteiskoulussa oli ”Kun menetin uskoni joulupukkiin” eikä Reijo ollut sitä vielä menettänyt. ● **Leena Pajamo**

Saramon kansakoulun opettajat ja oppilaat vuonna 1951 Päivölän näyttämöllä.

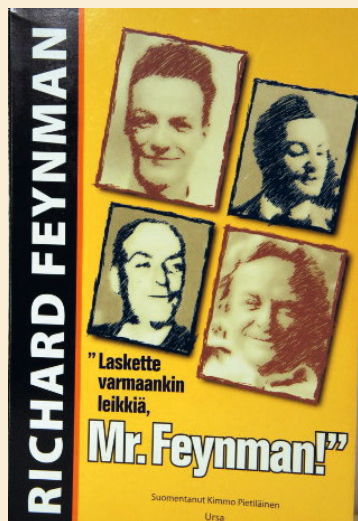
Mustavalkoinen kuva on skannattu ja tehty sitten värikuvaksi MyHeritage-ohjelmalla. Luokkakavereistani enemmistö on ylimmällä rivillä; Rajalan Kerttu oli ollut sairas ja minä olin jo aiemmin siirtynyt Nurmeksen yhteislyseoon; siksi ei olla kuvassa.

Toinen rivi oikealta: opettaja Aune Sydänmaa, Sormulan Irja, Seppo Häkkinen, sisareni Maija, kaksoset Anna-Liisa ja Kaisu, Pyykölän Anja, ?, Druffvan toinen tytär, ?, Matikkalan Eeva, Tammaniemen Lahja, Laukkalan Raimo ja opettaja Toini Siljander.

Olisi kiva, jos joku tunnistaisi lisää kuvassa olijoita ja lähettäisi tiedon vaikka Pirtin Viestin toimitukseen.

Kuvaa voi netissä suurentaa. Osoite www.haikolantalo.fi kohdassa Pirtin Viesti 3/2021

RICHARD FEYNMAN: LASKETTE VARMAANKIN LEIKKIÄ, MR. FEYNMAN!
(alkuteos Surely You're Joking, Mr. Feynman!) (1985, suom. 1998)

Hervottomia juttuja eksentrisen nobelfyysikon elämästä. Tokihan hän luo omaa legendaansa ja on raivostuttavan itseriittoinen, mutta onpa hänellä varaa sitä ollakin. Kuinka paljon meidän yksinkertaisempien ihmisten olemista, elämistä ja ajattelua rajoittavatkaan epävarmuus, arkuus, alemmuuskompleksit ja kaikenlaiset todelliset ja kuvitellut inhibiitiot. Tämä kaveri kohtaa maailman uteliaana ja avoimena ja rohkeana. Niillä keinoin ratkotaan kvanttielektrodynamiikan ongelmia, mutta osataan myös elää ja pitää hauskaa fyysiikan ulkopuolella.

”Minun ei tarvitse olla sellainen, jollainen toiset odottavat minun olevan. Kyseessä on heidän virheensä eikä minun.”

IRJA SALLA: RAKKAUTTA RAUNIOILLA I JA II (1944 JA 1947)

Tyko Sallisen tyttären värikäs, yllättävä ja ihmeellinen kuvaus vuoden 1943 lopun Saksasta. Hän vietti siellä stipendiaattina puoli vuotta. Monista syistä teos on vaiettu kuoliaaksi, vaikka on lajissaan ainutlaatuinen. Kirjoittaja kuvaa hermoherkästi siviilien olosuhteita kaupungeissa. Hän elää pommitusten, siirtotyöläisten ja ruokapulan keskellä. Hän matkustelee myöhästelevissä junissa, pakottaa itsensä jopa rauniokasoiksi pommitettuun ja yhä pommitettavaan Kölniin. Hän välittää meille tavallisten ihmisten tunteita ja välttelee visusti mainitsemasta ”häntä”.

Minnan kirjahyllystä I

Sattumoisin käsiini on tupsahtanut joitakin hupaisia kirjoja. Kerronpa tässä niistä. Huomaan kiinnostukseni kohdistuvan menneisyyteen. Syykin on selvä: ikääntyneenä ihmisenä minua ei enää kosketa nykyinen hullunmylly eikä epävarma tulevaisuuskaan. Mitä useamman kirjan luen historiasta, sitä monimutkaisemmaksi, kiehtovammaksi ja sattumanvaraisemmaksi sekin muuttuu.

Seuraavia kirjoja ei löydy semmoisista päivittäistavarakaupoista kuin Prisma tai Adlibris. Ne saattavat löytyä kirjaston varastosta, mutta todennäköisimmin kuitenkin jostain nettiantikvariaatista. Hinnat vaihtelevat Lampénin 3 eurosta Feynmanin 48 euroon (ilman toimituskuluja). Tämä nyt vihjeenä näin joulun alla!

Minna Salonen

MARCEL REICH-RANICKI: EUROOPPALAINEN

(alkuteos Mein Leben)
(1999, suom. 2001)

MRR oli puolansaksalainen juutalainen, joka selvisi hengissä karattuaan vaimonsa kanssa Varsovan ghetosta. Häntä piilotellut puolalainen tapasi sanoa: ”Adolf Hitler, Euroopan mahdollinen mies, on päättänyt, että näiden kahden on kuoltava. Ja minä, pieni varsovalainen latoja, olen päättänyt, että he saavat elää. Nähtäväksi jää, kumpi voittaa.” Sodan jälkeen kaikenlaisten seikkailujen päätteeksi MRR kohosi Saksan merkittävimmäksi kirjallisuuskriitikoksi.

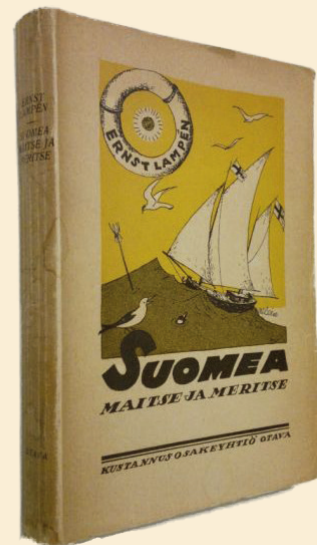
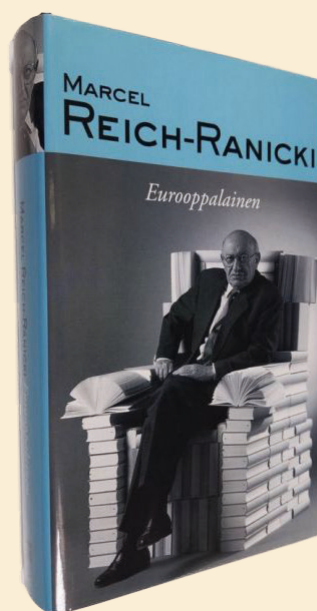
MRR törmäsi 1979 Pekingissä Yehudi Menuhiniin.

MRR: Mitä teet täällä?

YM: Soitan Beethovenia ja Brahmsia. Mitä itse teet?

MRR: Luennoin Goethesta ja Thomas Mannista.

YM: Niin, meidän olemme juutalaisia. Onhan oikein ja kohtuullista, että matkustamme maasta toiseen levittämässä saksalaista musiikkia ja saksalaista kirjallisuutta.

ERNST LAMPÉN: SUOMEA MAITSE JA MERITSE (1918)

”Jättäkää kotinne ja menkää tuulettamaan itseänne... menkää peninkulman päähän ja olkaa siellä vaikkapa vain yksi päivä, ja totisesti minä sanon teille, että siitä on oleva teille suurempi sie-lun ja ruumiin virkistys kuin kymmenestä tyhjältä, ikävästä kylässä käynnistä naapurienne luona, joitten ajatukset ja sanat te ulkoa tunnette.”

Maisterismiehen, matkakirjailijan ja renessanssi-ihmisen outoja ja epätasaisia kertomuksia viime vuosisadan alun Suomesta. Hän laskee Oulujoen voittynyryineessä Valapaton tulvan aikaan. Hän tuottaa aivan sekopäisen tekstin Savonlinnan radan avajaisista. Hän lepää Runnin lähteillä. Hän on mukana, kun autolla ajetaan Pohjanmaan halki.

Ja toisaalla hän matkustaa muistoilla s/s Oihonnalla Hangosta Tukholmaan. Lukija saa tehdä ankaraa salapoliisityötä yrittäessään ajoittaa kirjoituksia.

Kirja on vapaasti luettavissa internetissä, ja siitä on siellä myös hyvä referaatti ”Tahaton lueskelija” bloggaajalla.

MARTTI RAIVE: KANOOTILLA OULUSTA HELSINKIIN (1948)

Nuorena miehenä Raive sai Oulussa vuonna 1931 lääkäriltä ulkoilukehotuksen toipuakseen keuhkotaudista. Hän löysi liiteristä polttopuiksi menossa olevan kajakin rungon, peitti sen vehnäsäkeillä ja maalasi vedenpitäväksi. Hän veisti kolmemetrinen melan ja teetti Oulu-postikortteja myytäväksi. Hän otti vielä linkkuveitsen ja koulukartaston mukaansa ja lähti merelle melomaan. Hyvin vähäisillä varusteilla, hullunrohkeudella, heiveröisellä aluksella, ihmisten avuliaisuudella ja hyvällä onnella kaveri säilyi hengissä perille, Helsinkiin asti. Matkan varrella sattuu hieman liikaa kaikenlaista, synnyty-apua ja trokarien tulitaistelua, jotta ihan kaikkea voisi uskoa, mutta tärkeintähän on hyvä kertomus. ●

Minnan kirjahyllystä II ilmestyy lehden seuraavassa numerossa.

TOIVONTORNIN VIERASKIRJASTA

- Kauneimmat kiitokset upean Toivontornin ja polun rakentajille. Oli mukavaa päästä käymään näin hienosti hoidetussa ja ylläpidetyssä kohteessa. Todella kaunista! Kiitos luonto-elämyksestä!
- Ilo nähdä Toivon polun hieno toteutus!
- Irtiotto arjesta, parisuhde-aikaa.
- Terveiset Tampereelta! Kolille tultiin ja pakko on tännekin päästä katsomaan. Hienot on maisemat!
- Ensimmäinen kerta mutta ei viimeinen... Suomi on kaunis!
- Thanks for maintaining this place, so we can enjoy this beautiful scenery. God bless.
- Kiitos teille, jotka olette tämän upean reitin ja tornin tehneet ja me saamme tästä nauttia! On aika hienot maisemat ja ihana hiljaisuus!
- Hetken poissa maailman joutavasta pauhusta, kaunis hiljaisuus.
- Kohtavaara on Kolin pikkuserkku. Kiva, ettei Kohtavaaran seisaketta ole vielä lakkautettu. Pääsee helposti tänne.
- Joulurauhan julistusta kuuntelemassa upeissa lumisissa maisemissa. Hieno ja mieleenpainuva kokemus. P. S. Hyvää ja rauhallista joulua!

Toivontornin kävijät

2016▶

9873

2021

2019

10 000 KÄVIJÄÄ

Kohtavaaran luonto- ja historiapolun näköalatornilla on sen valmistumisesta lähtien syksyllä 2016 ollut kävijöitä – siis vieraskirjaan käyntinsä kuitanneita – tähän päivään 20.11.2021 mennessä 9 847 henkilöä. **Kymmenen tuhannen kävijämäärä on jo lähellä!** Kymmenestuhannes vieraskirjaan käyntinsä kuitannut pääsee nauttimaan palkintolöylyistä Haikolan helmessä.

Perinteinen jouluseimi on nähtävillä Haikolan pihassa, Opistontie 7, adventista loppiaiseen.

TAPAHTUMIA NURMEKSESSA JA HAIKOLASSA

- Uudistuneen Nurmes-talon Galleria Tykossa su 5.12. klo 13 kirjailijatapaaminen: Pirkko Keskinen haastattelee Minna Lindgreniä. Hannikaisen salin konsertissa klo 15 "Epäsuomalainen Sibelius" Minna Lindgren kertoo ja Minna Pensola, viulu, sekä Anna Laakso, piano, esiintyvät.
- Immanuelin kirkkopyhä 12.12. Nurmeksessä kirkossa
- Haikolassa runoja ja joululauluja su 12.12. "Vedä jo jouluhenkä": klo 13 kevyt adventtilounas, klo 14 runo- ja laulutuokio. Ylä-Karjalan kansalaisopiston lausujat esiintyvät, säestäjänä Jyry Viljola.
- "Haikolan hirret kertovat" pe 17.12. klo 12 dosentti Pentti Zetterberg luennoi dendrokronologiasta eli puiden vuosirengasajoituksesta ja kertoo Haikolan hirsien iän "päivän tarkkuudella". Luento on osa Ylä-Karjalan kansalaisopiston ope-
tustarjontaa.
- Immanuel-jouludraama Nurmeksessä kirkkopuistossa to 23.12. klo 18.
- Evankelisen lähetysyhdistyksen kirkkopyhä Nurmeksessä su 13.2.2022, saarnaa toiminnanjohtaja Antero Rasilainen.
- Marian ilmestyspäivän toveripäivät 27.3.2022 Nurmeksessä kirkossa ja Haikolassa.
- Perinteinen Haikolan juhannusjuhla pe 24.6.2022 klo 20 alkaen
- Hiljaisen rukousmaalauksen rettriitti 7.-9.10.2022.
- Pyhiinvaellus Kohtavaaralle oppaana Pauliina Kainulainen. Tulossa.
- Tapaaminen puolisonsa menettäneille. Pepi Reinikainen. Tulossa.

Nurmeksessä Kesämusiikki

järjestetään 2.-10.7.2022 24. ker-
ran. Vuoden teemana on "Ilo ja
Nuoret" ja teemasäveltäjänä Wolf-
gang Amadeus Mozart. Kesän
2022 taiteellisena suunnittelijana
on pianotaiteilija, professori Tuija
Hakkila.

Tämän vuoden Immanuel-kortin on suunnitellut nurmekselainen graafikko Katja Kuittinen. Korttia myydään esityksen hyväksi. Vielä ehtii tilata puh. 040 5414517. Hinnat: taitettava kuorellinen 2,50 €, postikorttimalli 2 €.

PIKES –
PIELISEN KARJALAN
KEHITTÄMISKESKUS OY

Haikolan taloon haetaan uutta toimijaa

Haemme kulttuurihistoriaa vaalivaa toimijaa Haikolan talolle Nurmeksessä Lipinlahteen. Puitteet antavat mahdollisuuden kokousten, luentojen, konserttien ja perhejuhlien järjestämiseen sekä kesäiseen kahvila- ja majoitustoimintaan.

Lisätietoja antavat

Nurmeksessä ev. opiston ystävät ry:n puheenjohtaja Paavo Soikkeli,
puh. 040 5513698, ja
sihteeri Kyllikki Tiensuu,
puh. 040 5630741.

Suunnitteletko (paluu) muuttoa Pohjois- Karjalaan?

Olisitko kiinnostunut
yrittäjyydestä Haikolassa?
Katso www.haikolantalo.fi

TILAA PIRTIN VIESTI!

Viestikohtaan tilaaja ja osoite, muuten emme voi lehteä toimittaa! Ilmoita myös siitä, ellet enää halua lehteä! Sekin on tärkeä tieto turhien postitusten välttämiseksi. Ilmoita myös, jos haluat lehden mieluummin sähköisenä kuin paperisena.

LIITY JÄSENEKSI! Jäseneksi liittyy maksamalla yhdistyksen vuosijäsenmaksun 20 € tai pysyvän jäsenmaksun 200 €. **Viestikohtaan maksajan nimi ja osoite.**

Tilinumero: Pohjois-Karjalan OP, Nurmes **FI02 5299 0120 0478 72**

PIRTIN VIESTI Nurmeksessä evankelisen opiston ystävät ry:n lehti, 77. vsk
Tilausmaksu 10 euroa
Opistontie 7, 75970 Kohtavaara
p. 045 138 1648
haikola@haikolantalo.fi
www.haikolantalo.fi Haikolan talo
Taitto: Katja Kuittinen
Paino: PunaMusta Oy, Joensuu
ISSN 1797-741x (painettu)
ISSN 2489-3862 (verkkopainatus)